หัวข้อวิทยานิพนธ์ การศึกษาเปรียบเทียบวิกฤตความเป็นแม่ของผู้หญิงชนชั้นล่าง

ในองค์กรสวัสดิการสังคมของรัฐและเอกชน

ผู้เขียน นางสาวคลศม เจริญธรรม

ปริญญา ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (การพัฒนาสังคม)

คณะกรรมการที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คร.อภิญญา เพื่องฟูสกุล อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
รองศาสตราจารย์ คร.ปิ่นแก้ว เหลืองอร่ามศรี อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คร.อรัญญา ศิริผล อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์เล่มนี้มุ่งศึกษาทำความเข้าใจผู้หญิงชนชั้นล่างที่เผชิญภาวะวิกฤตความเป็นแม่ โดย การศึกษาวิจัยเชิงมานุษยวิทยาผ่านเรื่องเล่าของผู้หญิง 2 คนที่แตกต่างกันด้วยอายุ ภูมิลำเนา และ บุคลิกลักษณะนิสัย โดยทำการเปรียบเทียบผ่านองค์กรทั้งของรัฐและเอกชน อาศัยการเก็บข้อมูล ภาคสนาม ใช้วิธีสังเกตการณ์แบบไม่มีส่วนร่วม ใช้วิธีการสัมภาษณ์อย่างเป็นทางการในการเก็บข้อมูล กับองค์กรและวิธีการสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ แบ่งเป็น 2 ระดับคือ ระดับประสบการณ์ของความ เป็นแม่ในการมองตนเอง ผ่านออกมาจากเรื่องเล่า ที่นำเสนอเรื่องราวในอดีตจนถึงปัจจุบัน โดยสะท้อน ให้เห็นถึงการปรับเปลี่ยนและมุมมองของศักยภาพในการพึ่งตนเองได้ และระดับปฏิสัมพันธ์ทางสังคม บุคคลอื่นผู้เกี่ยวข้องและบริบทโครงสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่ควบคุมดูแลอยู่

วัตถุประสงค์เพื่อสังเกตพฤติกรรมและเหตุการณ์ บริบทโครงสร้างความสัมพันธ์เชิงอำนาจและ ความสัมพันธ์ในครอบครัวที่ผลักดันให้เกิดกระบวนการทำให้ผู้หญิงเกิดวิกฤตของความเป็นแม่ รวมถึง สะท้อนตัวตนและการที่ผู้หญิงนิยามสภาวการณ์ดังกล่าว ผ่านปฏิสัมพันธ์กับบุคคลรอบข้างและศึกษา ยุทธวิธีรับมือกับวิกฤตที่เกิดขึ้น รวมทั้งศึกษาบทบาทขององค์กรในการประกอบสร้างตัวตนของแม่ใน ภาวะวิกฤต ซึ่งเป็นแหล่งช่วยเหลือที่สำคัญต่อการแก้ไขปัญหาวิกฤตความเป็นแม่ของผู้หญิง แนวคิดที่ใช้ ในการวิเคราะห์มาจากการสะท้อนออกมาผ่านมุมมองการจัดการภาพลักษณ์ตนเองของผู้หญิงทั้ง 2 คน

ผลการศึกษาพบว่า มีปัจจัยบริบทของความรุนแรงรูปแบบต่างๆ ทั้งทางด้านร่างกาย เพศ เศรษฐกิจ สังคม และกฎหมาย รวมทั้งบริบทของวัฒนธรรมในครอบครัวที่ผลักดันให้ผู้หญิงต้องกลายมา เป็นแม่ที่อยู่ในภาวะวิกฤต เมื่ออยู่ในบริบทความดูแลจากองค์กรที่มีวัฒนธรรมการทำงานที่แตกต่างกัน และปฏิสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นกับเจ้าหน้าที่ มีผลต่อความรู้สึก ความไว้วางใจ และสะท้อนผ่านการนิยามความ เป็นแม่ และตัวตนของผู้หญิงทั้งคู่ องค์กรมีส่วนในการช่วยเหลือผู้หญิงชนชั้นล่างในช่วงที่ประสบภาวะ วิกฤตในช่วงแรกอย่างมาก ทั้งเรื่องของจิตใจ และอรรถประโยชน์ แต่องค์กรเองก็มีความคาดหวังต่อผู้อยู่ ในความคุ้มครองดูแลเช่นกันเพื่อให้เกิดการพึ่งพาตนเองในระยะยาวได้

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ Copyright[©] by Chiang Mai University All rights reserved

Thesis Title The Comparative Study of Lower Class Women's Motherhood

Crisis in Governmental and Non-Governmental Social Welfare

Institutions

Author Ms. Dolsama Charoentham

Degree Master of Arts (Social Development)

Advisory Committee Assistant Professor Dr. Apinya Fuengfusakul Advisor

Associate Professor Dr. Pinkaew Laungaramsri Co-advisor

Assistant Professor Dr. Aranya Siriphon

Co-advisor

ABSTRACT

This research aims to understand lower class women's motherhood crisis through anthropology study. The researcher aims to compare experiences of two lower class mothers who are different in age, characters and domicile. One stayed in a governmental social welfare institution while the other is under care of a non-governmental organization. The researcher collected data by using non-participant observation and non-formal interview methods in two levels. First level is self-reflection of the narrators about their own personal experiences from past till present time. Second level is the analysis of social interactions between the narrators and people around them as well as the organizational culture of the places where they belong.

The objective of this study is to observe behaviors and phenomena in order to interpret the meaning of motherhood crisis and power relations especially in the family which create this crisis. Moreover, the study also wants to analyse the women's self reflection, how they defined their own situations through the interactions with others as well as their coping strategies with the help of the organizations. Lastly, it focuses on how the organizations' assistance form up their 'mother' identities.

The research finds out that there are various factors of violence which forced the two women to fall into motherhood crisis. Such factors range from physical abuse, sexual abuse, economic problem, discrimination and abuse from family members, pressure on women expressed in law and gender ideology in Thai society. Once under the care of welfare organizations, the difference of organizational cultures led to difference in interpersonal relationship between the women and the organizational personnel. This difference also affects the women's feeling and trust towards the organization and also their different definitions of crisis and the meaning of motherhood. Both organizations, though different in many aspects, similarly expect the women to be able to rely on themselves as a long-term solution.

